

HAN HERRED

EFTERSKOLE

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO
Associated
Schools

Selvevaluering

2024

Indledning

Selvevalueringen i 2024 handler om Han Herred efterskole som UNESCO skole. Selvevalueringen er derfor ikke specifikt fokuseret på én af skolens værdier, men søger at finde koblingen mellem flere af værdierne, for at kunne lægge dem sammen i noget større – altså tilknytningen til verden omkring gennem UNESCO samarbejdet.

På Han Herred efterskole ønsker vi nemlig ikke kun at danne til en verden vi kender og færdes i, men også at danne til at finde sin egen identitet i mødet med andre kulturer og andre anskuelser af verden.

Vi skal se de store fællesskaber, der findes overalt. Eleverne skal opleve, at der ikke er langt til unge i andre dele af verden. Eleverne skal se, at unge overalt på kloden har de samme tanker, drømme, udfordringer og håb, som dem selv. De er en del af en fælles fremtid og skal se sig som en verdensborger med forpligtelser og ansvar, der rækker langt ud over deres eget lokalområde.

Med årets selvevaluering ønsker vi at belyse elevernes og lærernes nuværende kendskab til HHE som UNESCO skole. Selvevalueringen ser også på, hvordan vi kan udbrede kendskabet til UNESCO – heriblandt både arbejdet med verdensmålene og kulturmødet, som er præget af anerkendelse og respekt.

Hverken verdensmål eller kultur møder behøver at være store og forkromede. Det sker lige nu, hver eneste dag, og bevidstheden om, at hvert eneste lille skridt tæller, skal være vores motivation og drivkraft for at lykkes.

HHE som UNESCO skole

UNESCO Verdensmålsskoler er et verdensomspændende skolenetværk med fokus på undervisning, der sætter globalt medborgerskab og bæredygtig udvikling på skemaet.

UNESCO Verdensmålsskoler er en del af det globale skolenetværk UNESCO Associated Schools Project Network. Det består af 11.500 skoler og uddannelsesinstitutioner i 182 lande. Alle skolerne i netværket er forpligtet til at arbejde med globalt medborgerskab og bæredygtig udvikling.¹

UNESCO i Danmark arbejder for, at kerneværdier som uddannelse til alle, ytringsfrihed, demokrati, beskyttelse af kulturarv og ligestilling former alles liv og hverdag. FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling er en naturlig og integreret del af UNESCO's arbejde og vision.

[Vores kerneværdier og grundfortælling - UNESCO](#)

Herunder findes definitionerne på henholdsvis Globalt medborgerskab og Bæredygtig udvikling.

Formålet med globalt medborgerskab er at styrke eleverne i at kunne påtage sig en aktiv rolle i mødet med og løsningen af globale udfordringer samt at kunne bidrage aktivt til en mere fredelig, tolerant og inkluderende verden.

---

¹ [UNESCO Verdensmålsskoler - UNESCO](#)

Globalt medborgerskab indebærer en oplevelse af, at man tilhører et større samfund og en fælles menneskehed. Det lægger vægt på politisk, økonomisk, social og kulturel gensidig afhængighed og indbyrdes forbundethed mellem det lokale, det nationale og det globale.

Uddannelse for globalt medborgerskab sigter at være transformativ. Det betyder, at eleverne tilegner sig viden, færdigheder, værdier og holdninger, som er nødvendige for, at de kan bidrage til en mere inklusiv, retfærdig og fredelig verden.

Det er vigtigt at understrege, at BU-netværket ikke kun har fokus på naturvidenskab, men i lige så høj grad også arbejder med samfundsvidenskab og humaniora. Bæredygtig udvikling kan ikke ansues ensidigt. Det handler nemlig også om, hvordan vi undgår, at dels de klimatiltag vi foretager ikke rammer skævt, men også om, hvordan vi kan hjælpe de lande, som er hårdest ramt af klimaforandringerne, nemlig udviklingslandene. Derudover er der mange måder at formidle bæredygtighed på. Det kan være gennem oplæg, konkrete projekter, men det kan også være gennem kunst og kultur.

På HHE har vi tidligere mest været en del af GC netværket og deltaget i disse netværksmøder. Men i foråret 2024 har vi på HHE været vært for BU netværksmøde, fordi vi opdagede, hvor meget vi rent faktisk kunne byde netværket på. Vi har således, i samarbejde med Ranum efterskole College, været værter for ca. 25 UNESCO-skolerepræsentanter fra hele Danmark. Besøget var en store succes, og deltagerne gik hjem med mange positive oplevelser.

To medarbejder deltog i UNESCO årsmødet i FN-byen i København. Alle medarbejdere blev informeret om mødet til et efterfølgende lærermøde. Der blev desuden orienteret om deltagelsen på de sociale medier. Årsmødet afholdes igen i august 2024.

Verdensmålene

I september 2015 vedtog alle verdens ledere den mest ambitiøse plan for klodens udvikling nogensinde. Planen er omsat til 17 konkrete mål og 169 delmål, der kaldes Verdensmålene.

Alle verdens lande skal, med udgangspunkt i målene, inden 2030 løse nogle af klodens største udfordringer. I 2030 skal alle børn og unge vokse op i en verden uden sult og fattigdom, hvor alle er lige, hvor alle har adgang til kvalitetsuddannelse, og hvor klimaet og naturen har det godt.

På HHE forsøger vi at gøre verdensmålene relevante og vedkommende i al vores praksis. Vi har ikke specifik undervisning i verdensmål, men alligevel forsøger vi ofte at gøre eleverne opmærksomme på deres rolle og ansvar i verden, i Danmark og på skolen.

Vi har som noget nyt i år indført affaldssortering, og selvom det måske er en lille ændring, mener vi, at det på den lange bane kan skabe bevidsthed og fokus på, hvordan man selv kan gøre en forskel.

Vores kendskab til UNESCO

I forbindelse med selvevalueringen er medarbejdere blevet adspurgt om følgende:

1. Hvad ved du om UNESCO?
2. Ved du, at HHE er UNESCO skole?
3. Hvordan arbejder du med bæredygtighed?
4. Hvordan arbejder du med Globalt medborgerskab?
5. Hvordan kan vi tydeliggøre, at HHE er UNESCO skole?

18 medarbejdere har svaret og svarene findes herunder:

Til spørgsmål nr.1 svarer flere, at de ved, at UNESCO er en international organisation som bl.a. har fokus på miljø, uddannelse og rettigheder. Der nævnes også kendskab til verdensarvslisten og demokrati. 8 svarer at de ikke har kendskab til UNESCO på nogen måde

Ved du, at HHE er en UNESCO skole? 4 medarbejdere svarer, at de ikke ved, at HHE er UNESCO skole. Resten svarer, at de har hørt det, ved det, eller at det på den ene eller anden måde er synliggjort på skolen – på det seneste er der ophængt plakater med verdensmålene. Flere svarer, at de er bekendt med det, men ikke kan uddybe det yderligere, da der ikke er noget der viser det i den daglige praksis.

Arbejdet med bæredygtig udvikling og svarene til dette spørgsmål peger mest i retning af forbrug af papir. Flere svarer, at de i højere og højere grad tildeler materialer elektronisk, så der ikke skal printes. Da vi nylig både er begyndt at benytte pantbeholdere og affaldssortere, er der også flere, som pointerer, at de minder eleverne på at pante rigtigt og sortere. Fra køkkenet bliver der svaret, at der bliver arbejdet med at mindske madspil, samt være opmærksom på råvarer, der bliver indkøbt. Der er også blevet talt med elever om skolens klimaaftryk, og der har været arrangeret tøjbyttecentral. Flere nævner desuden et reduceret forbrug af plastik – særligt service. Gymnastiklærerteamet har et mål om at fortage mere bæredygtigt indkøb, når de skal købe gymnastikdrager.

Når det kommer til globalt medborgerskab svarer 10 ud af 18 at de ikke arbejder med det, eller at de ikke ved, hvordan de kan arbejde med det. Enkelte er usikre på, hvad begrebet dækker over.

I sprogfag og samfundsfag bliver der arbejdet med kultur og kulturmøder. Turen til USA nævnes også som en af de store faktorer i forhold til globalt medborgerskab. Samarbejdet med pigeskolen i Oman er også en del af arbejdet med globalt medborgerskab. EPAS samarbejdet nævnes som en ideel mulighed for at lave mere GM, men det sker pt i et minimalt omfang.

Herunder følger medarbejdernes svar på, hvorledes vi kan tydeliggøre, at HHE er UNESCO skole.

Få snakket med eleverne om det. Får det ind i vores undervisning. Bruge tid på det noget mere og have fag formiddage omkring emner, som er spiselige for eleverne.

Mere information hvis det skal bruges mere i hverdagen.

Arbejdet skal synliggøres for elever og lærere, måske i en temauge eller en dag her og der

Jeg ved ikke om jeg synes det er vigtigt det er tydeligere. For mig er det vigtigt at det indarbejdes hvor det er relevant

Måske nogle flere dage hvor vi arbejder med UNESCO. Et stort skilt.

Ved at forklare hvad det indebærer at være UNESCO-skole.

Umiddelbart gøre det mere tydeligt rundt omkring på skolen, skabe mere reklame om det uden for skolen. Italesætte det over for elever og personale, samt hvad det betyder for skolen.

Informere nye medarbejdere om det samt sociale medier

Umiddelbart gøre det mere tydeligt rundt omkring på skolen, skabe mere reklame om det uden for skolen. Italesætte det over for elever og personale, samt hvad det betyder for skolen.

Visuel synlighed - plakater, logos på hjemmeside. Oplæg til elever (sker allerede). Vi kan blive tydeligere i de projekter vi allerede laver - Online samarbejde med Oman. Vi kan gøre det tydeligt for ansatte hvilke muligheder netværket kan give os - kontakt til andre skoler, verdensarvssteder og organisationer.

Det små i det store

Selvom arbejdet med Global Citizenship og Bæredygtig udvikling kan være nogle store områder, så er vi faktisk allerede i gang. Vi forsøger at implementere både GC og BU i de nære sammenhænge, hvor vi kan plukke de lavthængende frugter. Vi forsøger, at inddrage og inkorporere flere små aspekter, når det giver mening.

Fra skoleåret 23-24 har vi opsat pantindsamlingsbeholdere på skolen. Vi har tidligere oplevet, at en stor del af eleverne smed dåser og flasker i skraldespanden, og det har vi forsøgt at afhjælpe ved at gøre afleveringen af pant nem. Der er opstillet pantbeholdere på både drenge- og pigegang, samt i huset. Dansk retursystem sørger for afhentningen af den indsamlede emballage, og pantpengene overføres direkte til skolens konto. Vi vil fortsat opmuntre eleverne til at bruge pantbeholderne, fremfor at smide dåser og flasker i dagrenovation.

Dette års elevhold har skulle skiftes til "At stå for noget". I dette ønsker vi at vejlede eleverne i at gøre noget for andre. Ikke fordi, man selv skal kunne se en fordel ved det, eller fordi der er en gevinst i enden, men fordi man gerne vil fællesskabet. At kunne forpligte sig i de mindre grupper, for at arrangere eller gøre noget til glæde for det store fællesskab. Eleverne skal selv mærke, at man ad frivillig vej kan gøre noget, som andre bliver motiverede af eller glade for. På langt sigt ønsker vi at danne til de netværk, der findes i sportsklubber og landsbyer, som bygger på frivillighed og handlekraft til gavn for alle. Heri ligger UNESCOs værdier tydeligt.

Vi arbejder med GC på flere fronter. Det helt store kulturmøde finder sted i april, når en stor del af eleverne tager til USA, hvor de bliver inddraget hos amerikanske familier. Her skal eleverne indgå i de skikke, vaner og dagligdags gøremål, deres værtsfamilie præsenterer dem for. Det kan være en kulturel overraskelse, for tingene er ikke altid, som man havde forventet. I USA møder eleverne særligt en helt anden opfattelse af kirke og Gud. Ikke alle er forberedte på, hvor meget Gud og kirken fylder i Kentucky, og det giver anledning til eftertanke og sammenligning af den amerikanske og den danske kultur.

Oman-gruppen er startet i efteråret 23 og har på nuværende tidspunkt 4 HHE elever involveret i et samarbejde med elever fra Oman. De udveksler ideer og præsenterer deres kultur og land for hinanden. Eleverne som er med, er meget optagede af det, og vi kan forhåbentlig udbygge denne kontakt, så endnu flere HHE elever får kulturmødet med Oman meget tættere på.

Fortællertimen om UNESCO og verdensarv orienterer og præsenterer hele konceptet for eleverne. Fortællertimen holdes i løbet af efteråret.

Hvor går vi hen?

I forhold til at udvide kendskabet til UNESCOs værdier, og i forhold til at være i konstant bevægelse, for at blive bedre indenfor UNESCOs fokusområder, har vi på HHE følgende i støbeskeen.

Vores køkken: Vi bestræber os på, at vores køkken skal være endnu mere optaget af at begrænse madspil, bruge bæredygtige råvarer og spise flere plantebaserede måltider. I køkkenet bliver der, sammen med eleverne, fokus på et øget kendskab til klimabelastning og forbrug.

Elever med andre etnisk baggrund: Vi bestræber os hele tiden på også at være et tilbud til elever med anden etnisk baggrund end dansk. Eleverne skal møde forskellige religioner og værdier i deres hverdag på efterskolen. Vi har i indeværende skoleår 1 muslimsk elev, men håber, at vi i fremtiden får endnu flere

Kulturelle forskelle i Danmark – mangfoldigheden i efterskole – også i forhold til prisen: Da HHE prismæssigt ligger lavt for en efterskole, åbner vi således døren for familier og elever med lavere indkomster. Selvom Danmark (og Nordjylland) er et mindre geografisk område, findes alligevel store socioøkonomiske forskelle. Disse forskelle vil vi gerne invitere indenfor på HHE, så vores skole afspejler et samfund med diversitet og forskellige kulturelle værdier.

Besøg af ungeambassadører: Vi forventer at få besøg af UNESCOs ungeambassadører i indeværende skoleår. Ungeambassadørerne udbreder kendskabet til UNESCO og UNESCOs værdier. Fordelen ved ungeambassadørerne er, at de er næsten jævnaldrende med vores elever, og derfor kan kommunikere i et sprog, som alle forstår. De vil også kunne give gode ideer til, hvordan eleverne selv kan arbejde videre indenfor UNESCO og få et endnu større kendskab til arbejdet med både skolesamarbejde og verdensmål.

UNESCO Ungeambassadører

Hvem er vi?

Vi er UNESCO ungeambassadør, der gennem ung-ung-formidling formidler UNESCO's værdier og normer til andre studerende på verdensmålsskolerne. Derigennem skaber vi viden, engagement og motivation for at arbejde med UNESCO's værdier og normer.

Vi er en unik mulighed for at skabe en bredere forståelse af verden omkring os. Gennem vores formidling og aktive læring skaber vi et forum for refleksion og videregiver værktøjer til handling. Vores fokus i det danske UNESCO ASP netværk er via oplysning og dannelse at skabe unge mennesker med forståelse for globalt medborgerskab og bæredygtig udvikling

[Lad din skole blive del af UNESCO ASP-netværket | UNESCO ASP \(unesco-asp.dk\)](https://unesco-asp.dk)

Aggersborg og Limfjordsmuseet: I vores lokalområde har vi 2 store UNESCO aktører, som vi på sigt håber at indlede et givende samarbejde med. Det drejer sig dels om vikingeborgen Aggersborg (Vesthimmerlands museum), som blev optaget på UNESCOs verdenskulturarvsliste i 2023, og dels om Limfjordsmuseet, som gennem viden om den klinkbyggede båd, er blevet en del af UNESCO. Begge aktører er åbne for et samarbejde, som fysisk både kan finde sted på HHE, men også på henholdsvis Aggersborg og Limfjordsmuseet. En tur til Aggersborg bliver forhåbentlig en obligatorisk del af opholdet på HHE.

Elevråd: I elevrådet arbejder vi med demokratisk dannelse og medbestemmelse. Elevrådet har taletid på lærermøder, hvis de ønsker noget taget op til drøftelse. Elevrådet kan på vegne af alle elever forhandle om aftaler og arrangementer med lærere og/eller ledelse.

Konklusion

Der findes mange måder, at bruge UNESCO på. Det står klart, at der er mange muligheder, for at gøre UNESCO mere synligt i hverdagen, og at første skridt skal være, at "uddanne" medarbejderne, for at kunne gøre formidlingen til eleverne mere autentisk og naturlig.

Det vil endvidere være naturligt, at vores SOME elever hjælper med synligheden, så vores arbejde med UNESCO værdierne bliver en mere aktiv del af vores skoleprofil. Kommende elever må gerne vide, at de skal begynde på en UNESCO skole.

Forhåbentlig kan vores samarbejde med Limfjordsmuseet og Aggersborg allerede begynde fra skoleåret 24-25, og med erfaringerne fra dette samarbejde, åbner der sig forhåbentlig flere muligheder.

Vi skal helt afgjort udvikle vores praksis omkring UNESCO, og det gør vi bedst, hvis alle forpligter sig på at deltage i både eksisterende og nye projekter.

Litteratur

[UNESCO Verdensmålsskoler - UNESCO](#)

[Vores kerneværdier og grundfortælling - UNESCO](#)

[Om Aggersborg \(vesthimmerlandsmuseum.dk\)](#)

[UNESCO - Limfjordsmuseet](#)

[Lad din skole blive del af UNESCO ASP-netværket | UNESCO ASP \(unesco-asp.dk\)](#)